

AVIFAUNA DER NEDERLANDSCHE PROVINCIE LIMBURG

benevens een vergelijking met die der aangrenzende gebieden

door

P. A. HENS, Valkenburg L.

1e Aanvulling.

80. *Turdus philomelus* subspecies? — Zanglijster.

Op 17 December 1928 zag jachtopziener J. Knols nog een exemplaar (subspecies?) in het

Ravensbosch te Houthem.

81. *Turdus musicus musicus* L. — Koperwiek.

In zijn groot werk *Die Vögel der paläarktischen Fauna* erkende Hartert den IJslandschen vorm van de koperwiek, *Turdus musicus coburni* Sharpe, niet.

De nieuwste onderzoekingen van C. B. Ticehurst (*Bull. B. O. Club.* XLV. p. 90. — 1925) hebben echter bewezen, dat de IJslandsche subspecies duidelijk van de Skandinavische afwijkt. De IJslandsche vogels zijn op de bovenzijde iets meer donker olijfkleurig getint, aan borst en flanken meer olijfkleurig en vooral zijn ze veel groter. 31 exemplaren uit IJsland hebben een vleugellengte van 120—130

m.m. (in 75 % der gevallen meer dan 122 m.m.), terwijl de vleugellengte van den Skandinavischen vorm varieert tusschen 113 en 123 m.m.; zelden meer dan 121 m.m. (vergel. Stresemann. *Ornith. Monatsb.* 34. Jahrg. No. 3. Mai 1926. p. 82).

In mijn *Avifauna* vermeldde ik de koperwiek binair; thans krijgt deze een ternaire benaming, n.l. *Turdus musicus musicus* L.

Voor zoover ik heb kunnen nagaan, is de IJslandsche vorm *coburni* in Limburg nog niet aangetroffen.

82. *Turdus torquatus torquatus* L. — Beflijster.

Op 18 April 1928 zag J. de Haan 2 stuks bij Weert (Geb. V).

Den 6den October d.a.v. werd een exemplaar

gevangen te Caberg bij Maastricht (N. H. M. 1928. No. 11. p. 149).

86. *Saxicola rubetra rubetra* (L.) — Paapje.

De Heer J. Knols, die de soort zeer goed kent, zag reeds een exemplaar te Houthem op 26 Maart 1928. De lichte streep boven het

oog viel duidelijk op. — De uiterste Limburgsche datums dezer soort zijn dus: 26 Maart 1928 — 29 November 1925, Houthem.

87. *Saxicola torquata rubicola* (L.) — Roodborsttapuit.

Een vroege datum is ♂ 25 Februari 1928, Houthem (J. Knols). Op 16 Maart d.a.v. was dit stuk gepaard.

J. de Haan zag dat jaar het eerste exemplaar te Weert op 28 Februari.

De uiterste datums zijn dus voor Limburg

(afgescheiden van die betreffende overwinterraars) 25 Februari 1928, Houthem — 22 November 1922, Steijl. — Een winterwaarneming is nog: 22 December 1929 een ♀ gezien bij Weert (J. de Haan).

90 a. *Cyanosylvia svecica gaetkei* (Kleinschm.) — Roodgesterde Blauwborst. Duitsch: Norwegisches Blaukehlchen. Fransch: Gorge-blue à tache rouge.

De Heer E. Knorr te Erkelenz (Rhl.) zag en verzamelde een ♂ dezer subspecies op 8 Mei 1927 in het Elmpeterbroek, Rijnland, op een afstand van slechts 25 meter van de Nederlandse (Limburgsche) grens bij Swalmen. Hij merkt daarbij op (in lit.): „Es kam zweifellos „auf seinem Zuge aus Limburg.“

Het schijnt dus dat deze vorm, welke zoo zeldzaam in ons land wordt waargenomen, in het voorjaar althans ook in onze provincie

doortrekt naar zijn broedplaatsen in het hooggebergte van Noorwegen.

Uit het Rijnland is, behalve bovengenoemd exemplaar, nog slechts één stuk bekend, dat op 28 April 1922 bij Bonn gevangen werd en zich bevindt in de collectie van Dr. A. von Jordans aldaar (*F. Neubaur. Ornith. Monatsb.* 30. Jahrg. Sept.—Okt. 1922. p. 115).

In België in de streek tusschen Leuven en Luik heeft, merkwaardigerwijze, deze vorm in

het midden der vorige eeuw gedurende vele jaren vrij talrijk gebroed, zonder zich te vermengen met de aldaar in minder aantal voorkomende witgesterde blauwborsten (vergel. C. F. Dubois. J. f. O. 1860. p. 224—228). Thans is dit niet meer het geval. Van Havre (L. O. d. l. F. B. p. 177) noemt deze subspecies voor België „Très rare et local”. De soort trekt daar

door in voor- en najaar. Slechts enkele vangsten zijn bekend, o.a. voorjaar 1887 bij Genck, Belgisch Limburg. De laatst bekende waarneming en vangst dateert van 22 Sept. 1913, Kessel-Loo.

Ook uit ons land zijn slechts 9 vangsten bekend, alle uit het voorjaar (Voorkomen en Trek. p. 67).

91. *Cyanosylvia svecica cyanecula* (Wolf) — Witgesterd Blauwborstje.

Op 9 September op hoenders jagend bij den Heer A. Widdershoven te Aalbeek, Hulsberg (Geb. I), zag ik in een bietenveld een blauwborstje van zeer nabij. Het was m.i. een ♀. Vooral het rood op den staart en de witte superciliastreep vielen duidelijk op.

In de Peel schijnt de soort inderdaad plaatselijk zeer talrijk te zijn. Zoo zag de Heer J. de Haan op 27 Maart 1927 bij Weert p.m. 10 stuks in gezelschap van roodborstjes, *Erithacus rubecula*. Eenige dagen later waren op dezelfde plaats nog enkele exemplaren aanwezig, terwijl hij daar later 7 broedparen kon vaststellen. Onder de waargenomen vogels bevonden zich twee exemplaren, waarbij de witte keelvlek ontbrak, althans niet zichtbaar was.

In 1928 zag hij de eersten bij Weert op 25 Maart, n.l. 4 stuks. In April d.a.v. zag hij er daar zeer veel, w.o. weer zonder zichtbare witte keelvlek. Voor 1929 meldde hij mij als eersten datum van waarneming 24 Maart, een zingend ♂. De soort broedde ook dat jaar wederom in meerdere paren in de omgeving van Weert. Onder de broedende paren bevond zich eveneens een voorwerp zonder witte keelvlek. Dit is het eerste exemplaar dezer variatie, hetwelk hij als broedvogel aantrof. Tot nu toe waren het steeds doortrekkers.

Ten slotte zag de Heer P. Knapen in den zomer van 1927 ouden en jongen dezer soort onder Heithuizen en Helden (Geb. V).

(Wordt vervolgd).

PHORIDEN AUS EIPAKETEN VON LOCUSTA MIGRATORIA IN DAGHESTAN

von H. SCHMITZ S. J.

Von Herrn A. v. Stackelberg, Leningrad, erhielt ich einige Phoriden, die von N. P. Olsoufiiev in der Umgegend der Station Alexandrijskaja, Distrikt Kizljär, Daghestan aus Eipaketen von *Locusta migratoria* gezüchtet wurden. Trotz der geringen Anzahl waren nicht weniger als vier Arten, alle zur Gattung *Megaselia* gehörig, vertreten. Allem Anscheine nach sind es echte Parasiten, doch habe ich nichts Näheres über die Lebensweise der Imagines erfahren. Drei der Arten gehören systematisch zu einer Gruppe, in der schon eine bei Insekten schmarotzende Art (*Megaselia oxybelorum* Schmitz) bekannt ist. Diese Arten werden im folgenden als neu beschrieben, die vierte Art lasse ich unbeschrieben, da mir das einzige vorhandene Männchen, das vielleicht immatur ist, zur sicheren Kennzeichnung nicht auszureichen scheint. Das Weibchen von *M. leucozona* hat eine ähnliche weisse Hinterleibsbinde wie *zonata* Zett. und wird, wenn es sonst irgendwo als Parasit der Heuschreckeneier auftaucht, sehr leicht wiedererkannt werden können.

Das Material war in Alkohol konserviert.

1. *Megaselia* (s. str.) *leucozona* n. sp.

Weibchen. — Stirn nur wenig breiter als an den Seiten lang (etwa 6:5), schwarz, anscheinend matt, mit deutlicher und ziemlich dichter Feinbehaarung. Stirnborsten ziemlich kräftig. Supraantennalen ebensoweit auseinandergerückt wie die Präocellaren, die unteren fast so lang wie die

obern und nur etwas näher beisammen als diese. Antialen in der Mitte zwischen der Mittellinie und dem innern Augenrand, nach hinten und zugleich etwas zur Stirnmedianen hin geneigt. Erste Lateralborste vom Fühlergrubenrande etwas entfernt, doch nur sehr wenig höher als die Antialen eingepflanzt. Zweite Querreihe gerade und äquidistant. Drittes Fühlerglied klein, braun, Arista länger als die Stirn, anscheinend fein pubeszent. Taster gelblich, auf der Oberseite mit einem auffallenden, weissen Fleck von ovalem Umriß (Sinnesorgan!), Beborstung kräftig. Rüssel von gewöhnlicher Bildung.

Thorax schwärzlich, die nackten Mesopleuren nach unten zu mehr braun. Schildchen zweiborstig, jedoch das vor den Borsten stehende Haar stärker als gewöhnlich entwickelt.

Abdomen dunkel, mit einer weissen Binde, welche oben auf den fünften Ring und die 2. Hälfte des vierten beschränkt ist, ventral aber sich über

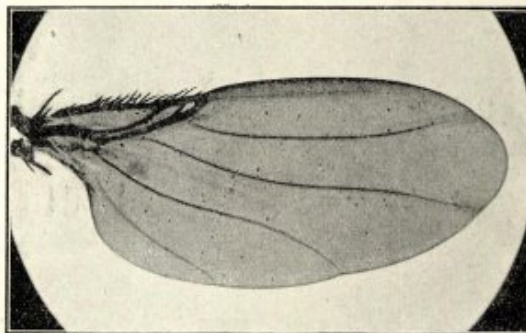

Fig. 1. *Megaselia leucozona* n. sp. ♀
Flügel, Mikrophot.